

Heinrich Schuckmann Daniel Conradi

Disputatio Inauguralis De Publicis Iudiciis

Rostochii: Kilius, 1653

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn732615011>

Druck Freier Zugang

R 16 für 1653

Schnecken (San Conrad)

DISPUTATIO INAUGURALIS
DE
PUBLICIS JUDICIIS

QUAM

SS. TRINITATIS ANNUENTE
GRATIA

Ex Decreto & Autoritate Magnifici
& Amplissimi Jctorum Ordinis, in illustri
Rosarum Academia,

SUB PRÆSIDIO

VIRI AMPLISSIMI, CONSULTISSIMI

Atq; EXCELLENTISSIMI

DN. HENRICI SCHUCKMANNI,
Jcti summi, Codicis P. P. ac Facultatis
Juridicæ p. t. Vice-DECANI spectatissimi, Duca-
lis Consistorii Assessoris gravissimi, Patroni, Pro-
motoris sui nunquam non devenerandi

Pro summis in utroq; Jure honoribus & Privilegiis
consequendis

Publicæ Eruditorum disquisitioni submittit

DANIEL CONRADI,
Ultz, Lünæburg.

In Audit. Majori ad d. 26. Maj horis ante & pomeridianis.

ROSTOCHII,

Typis NICOLAI KILLII, Acad. Typogr.

ANNO c13 l3c LIII.

1653

Universitäts-
Bibliothek
Rostock

DE
PUBLICIS JUDICIIS.

Jum Justitiæ, particularis sc: duæ sint partes, Commutativa & Distributiva. *Arist. 5. Eth. c. 5. 6. & 7.* quarum prior respicit contractus, posterior præmiorum distributionem & pœnarum inflictionem. (nisi malimus distinguere inter pœnam ratione quantitatis & qualitatis, sicut & inter quantitatem delicti & qualitatem, quo sensu pœnarum inflictio omnino ad Justitiam commutativam referenda erit) Hinc legislatores non tantum delictis pœnas præscribere, sed etiam benè merita præmiis mactare debent. *Lips. 5. Politic.* Horum tamen posterius omisit Modestinus *l. 7. ff. de ll.* Ideò, quia 1. homines promptius contra ll. quàm juxta eas agunt. 2. Non omnis, qui juxta ll. agit, statim præmiis est afficiendus, qui enim non occidit alterum, non propterea præmium fert. Nos quoq; in hisce pagellis, proponendo materiam Publicorum Judiciorum & scitu pernecessariam, & dignitate amplam, & in foro frequentem, non de præmiis, sed pœnis volumus esse solliciti, præ primis moti, quòd vulgus non ita natum sit, ut pudori obsequatur, sed ut metui, nec ut abstineat à pravis ob turpitudinem, sed ob supplicia & pœnam. *Arist. 3. Eth. c. 11.* Sed cum nullius boni operis sit superædificium, ubi Christus non datur fundamentum. *c. 26. causa 1. quæst. 1.* ideò SS. Trinitatem, ut nostris annuat cœptis, devotis deveneramur precibus, simulq; in votis habemus, ne Magistratus aut severitatis, aut clementiæ gloriam affectent, sed perpenso judicio, prout quæque res expostulat, statuant. *l. 11. in pr. ff. de pœnis*, nec maleficia maneant impunita. *l. 51. §. 2. ff. ad L. Aquil.*

T H E S I S I.

Vocabulum Judicii est *πρόσημον*, varias habens significaciones, quarum 13. videre licet apud Marant. *Specul. part. 1.* Inter alias acceptiones sumitur pro actione. *§. 4. Inst. de Offici. Judic.*

l. 9. l. 49. ff. famil. erisc. & passim, quæ propriè hujus loci est, & sic per
Judicia Publica actiones publicas impræsentiarum intelligimus.

2. Publica a. Judicia propriè sic dicuntur ratione causæ efficientis,
quando videlicet lex expressè actionem pro publicâ habet, qualis est L.
Cornelia, & hujusmodi similes. l. 1. ff. de Publ. Jud. l. 3. §. f. ff. de prævaricat.
l. 32 §. 2 ff. de recept. qui arbit. Non ratione accusationis. l. 3. in pr. ff. de
sepulchro viol. l. 30. C. ad L. Jul. de Adult. l. 30. §. 1. ff. ad L. Corn. de fals. Nec
ratione materiæ sive objecti, & in eo populares actiones à Judiciis pu-
blicis distinguntur. l. 1. ff. de popular. action.

3. Divisionem Publicorum Judiciorum proponit l. 2. ff. de Publ.
Judic. quâ alia sunt capitalia, alia non capitalia. Capitalia perhibentur,
quæ mortem vel naturalem, vel civilem inferunt. §. 2. Inst. d. t. l. 2. ff. d.
1. & l. 103. ff. de V. S. Quæ non capitalia sunt, facitè est colligere. argto. pr.
Inst. de his, qui sunt sui vel alien. Cæterum hic not. quod ex Judicio pu-
blico, sive capitali, sive non, semper condemnatum infamia comitetur.
l. 1. ff. de his, qui not. infam. & l. 7. ff. de Publ. Jud.

4. Nunc ad singulas species Judiciorum publicorum descendimus,
Prima est L. Jul. Maj. in eos, qui adversus summam Majestatem animati,
sicq; crimen læsæ Majestatis commiserunt. l. 1. & l. ff. ad L. Jul. Maj. §. 3.
Inst. de Publ. Jud. severissimè animadvertens. l. 5. & l. f. C. ad L. Jul. Majest.
& d. §. 3. An verò & quatenus secundum LL. Justinianeas, facie Im-
perii post Justinianum longè immutatâ, crimen læsæ Majestatis in Im-
peratorem nostrum, Electores, Principes, Consiliarios committatur?
eâ de re judicium nostrum suspendimus, propter l. 3. C. de crimine sacril.

5. Crimen læsæ Majestatis sumitur in genere & in specie. In gene-
re committitur convitiis, armis & aliis nonnullis modis. l. f. l. 7. §. 3. ff. ad
L. Jul. Majest. l. 1. C. de privat. carcer. inhib. l. 2. C. de falsâ mon. In
specie opponitur crimini perduellionis, quod armis tantum pepe-
tratur. d. l. f.

6. Subditi autem solum, non peregrini reos sese atrocissimi hu-
jus criminis faciunt. c. 2. de sent. & re Judic. in Clement. Bacch. disp. de
specieb. publ. Judic. th. 1. lit. b. in tantum ut solus consensus sufficiat, &
puniatur eadem pœnâ, quâ punitur effectus. l. 5. C. ad L. Jul. Majest.
modo in actum aliquem externum eruperit. l. 18. ff. de pœnis, peræquè ac
consensus ad contrahendum matrimonium sufficiens. l. 30. de R. J. per
verba, vel signa declarari debet, Panormit. in c. penult. X. de sponsal.

7. Pœna

7. Pœna criminis læsæ Majestatis, perduellionis scil. est capitalis cum bonorum publicatione, & insuper memoria defuncti damnatur. *l. 5. l. f. c. ad L. Jul. Majest. & §. 3. Inst. de Public. Judic.* cum quâ infamix & prohibita factionis testantenti pœna in liberos transit. *d. l. 5. §. 1. & confirmatur Aur. bull. tit. 24.* Eandem pœnæ severitatem, imo majorem legimus in Justino *lib. 21 c. 4.*

8. Pœna criminis læsæ Majestatis in specie ita sumpti solet interdum pecuniaria esse, interdum capitalis. *l. un. C. si quis Imper. maledix. l. 7. §. 3. ad L. Jul. Majest. & art. in Const. Crim. Caroli V.* Et quamvis alias regulariter reatus morte extinguatur. *l. f. ff. d. r.* fallit tamen hoc in crimine læsæ Majestatis, quod tantum non de quovis Majestatis temeratore accipiendum, sed qui perduellionis reus perhibetur. *d. l. f.* Idem obtinet in crimine repetundarum & peculatus. *l. f. ff. ad L. Jul. Pecul. & l. 20. ff. de Accusation.*

9. Tantum de crimine læsæ Majestatis: blasphemia enim, quâ divinitas læditur, non est proprie hujus loci; quippe non statim delictum publicum est, quod vel in DEUM commissum, vel capitalem pœnam infert. Hujus pœna de Jure Canonico est publica pœnitentia. *c. f. X. de maled. de Jure divino, ut & Civili ultimum supplicium, Levit. 24. vers. 16. Nov. 77. c. 1. §. f.* cui quodammodo concordant *Recess. Imper. de anno 1548. §. Von Gottes Esterungen / & art. 106. Const. Crimin.*

10. Secunda species Judiciorum publicorum est *L. Julia de Adulteris*, ad alterius thorum accessum & stuprum coercens. *§. 4. Inst. de Publ. Judic.* Definuit adulterium, quod sit alieni thori violatio. *l. 101 in pr. ff. de V. S. l. 6. §. 1. & l. 34. §. 1. ff. ad L. Jul. de Adult. c. 2. causa 36. quæst. 1.* Et dispescitur in simplex & duplex, sive, quod idem, duplicatum. Illud dicitur, si solutus cum conjugatâ, Hoc, si conjugatus cum conjugatâ rem habeat. *Jul. Clar. §. Adult. n. 2.* Tertia species Adulterii Jure Civili non datur, quamvis Jure Canonico inter conjugatum & mulierem solutam adulterium quoq; committatur. *c. 3. causa 32. quæst. 4. c. 15. causa 32. quæst. 5.* quam Juris Canonici dispositionem Theologi nostri sequuntur. *Joach. a Beust de Sponsal. & matrim. part. 2. c. 17.*

11. De Sponsâ de futuro quæritur, An in eam adulterium committatur? Et respondemus, quod sic, quia neq; matrimonium, neq; matrimo-

monii spem violare permittitur. *l. 13. §. 3. ff. ad L. Jul. de Adult. l. 7. C. d. t.*
Et quidem sponsalia de præsentis Juri Civili sunt incognita *l. 1. de sponsal.*
& Jure Pontificio introducta *c. 22. & c. penult. X. d. t.* Immo & in eam
uxorem adulterium committitur, quæ, cum antea vulgaris esset, post-
modum in matrimonium deducta cæpit honeste vivere. *l. 13. §. 2. ff. ad*
L. Jul. de Adult. si vero durante matrimonio pluribus se prostituerit,
adulterium cessat. *l. 22. C. d. t.*

12. Stupri vox est nomen generis & speciei, priori casu sign. omnem
concubitus illicitum. *l. 1. §. 2. ff. de extraord. crim. l. 6. §. 1. l. 29. §. f. & l.*
34. §. 1. ff. ad L. Jul. de Adult. post. denotat concubitus virgini, vel viduæ
illatum. *§. 4. Inst. de Publ. Jud. & d. l. 6. §. 1.* Et subdividit. in voluntarium
& violentum. Violentum stuprum tripliciter committitur. 1. Si manu
violenta comprimatur virgo vel vidua. 2. Si metu vel minis perterrita
in stuprum consentiat. 3. Si magicis artibus adhibitis mulier consen-
tiant, etsi non adhibeat vim stuprator. *arg. l. un. §. 2. C. de raptu*
virg. Treutl. arg. eorum, quæ habet disp. de Specieb. Jud. publ. th. 3. lit. f.
ubi in nondum viripotente stuprum censet violentum ob deficientem
consensum. *c. 8. X. de desponsat. Impuber.* Voluntarium quid sit, ex dictis
constat.

13. Utrumq; rursus vel sine incestu, vel cum incestu committitur,
& contingit incestus proprie in ascendentibus, descendantibus, vel so-
roris, non vero illis, qui ulteriori gradu ex latere, aut per affinitatem
conjunguntur. *Gloss. in Auth. Incestus. C. de Incest. nupt. & Vvesenb. in-*
parat. ff. ad L. Jul. de Adult. n. 22.

14. Sed cum incestus alius sit Juris Gentium, alius Juris Positivi,
controvertitur de incestu inter fratres & sorores contingente, cui Juri
adscribendus? Et esse Juris Positivi probabilius videtur. *l. ult. de ritu nupt.*

15. Pœna adulteriæ varia apud varias gentes fuit. *Damboud. prax.*
crim. c. 89. n. 53. & seqq. Dionys. Halicarnasc. lib. 2. antiquit. Romanar.
donec tandem in pœnam gladii conversa, *l. 30. C. ad L. Jul. de Adult. &*
Nov. 134. c. 10. & 12. Const. crim. art. 120. Verum hodie in plerisque terris
pœna gladii in desuetudinem abiit, quæ de re Julius Clar. *§. Adulterium*
n. 8. graviter conqueritur. Silentio hic non involvendum, quod com-
mittens adulterium cum sponsa de futuro non ordinariâ pœnâ, sed fu-
stigatione afficiatur, quam sententiam, tanquam humaniorem Bach.
disp. de specieb. Judic. publ. th. 2. lit. e. approbat, non repugnante textu
Deut.

Deut. 22. vers. 23. Præterea cum adulterans primario ex plendæ voluptatis finem intendat, per consequentiam etiam injuriam, cum eo injuriarum agi potest. *l. 25. ff. de Injur.* Sed stultus esset, si ob adulterium injuriarum ageret, quoniam pœna gravior adulteranti inferri potest.

16. Stupri pœna voluntarii est, dimidiæ partis bonorum publicatio, aut fustigatio, si sit persona vilis. *§. 4. Inst. de Public. Jud.* quæ pœna hodiè est mutata, & tenetur stuprator, ut aut doter, aut ducat stupratam. *Jul. Clar. §. Stuprum n. 3. Ludtvv. diss. ult. th. 4. in. f.* ubi rationem addit, quare moribus nostris a Jure Divino & Canonico matrimonium hoc in casu præcipiente. *Exod. 22. vers. 16. Deut. 22. vers. 28. & sequent. c. 1. X. de Adult.* recedatur. Et quidem illa dos ad eam quantitatem redigi solet, quam verisimiliter dedisset in dotem corruptæ pater. *VVesensb. in parat. ad L. Jul. de Adult. n. 21.* quamvis solutis prius ab alio vitiatas eadem dotatis non debeat. *Panormit. inc. 1. n. 2. de Adult.* Licet autem prædicta præster, nihilominus tamen à Magistratu puniendus venit. *Harpp. ad §. 4. n. 98. de Publ. Judic.*

17. Violentum stuprum capitali pœnâ afficitur. *art. 119. Ordinat. crim.* Fornicationi, quæ ferè coincidit cum stupro, nulla de J. C. pœna præstituta reperitur. *arg. l. 27. §. 1 ff. de heredit. petit. l. 13. §. 2 ff. ad L. Jul. de Adult.* An in Christianis & bene constitutis Rebus publ. hæc sit toleranda, videatur *Ludtvv. d. diss. th. 4. lit. e.* Incestus pœnam proponit *Auth. Incestus C. de incest. nupt* Sed consulatur *Damboud. in praxi crim. c. 94.* Huc referri potest pœna bigamiæ, quæ est capitalis. *Const. Crim. art. 121.* pœna Sodomæ, quæ est ignis. *art. 116.* sicut & illi comburuntur, qui nefandam libidinem cum pueris exercent. *d. art.*

18. Succedit jam tertia Judiciorum publicorum species, *L. Cornelia de sicariis*, exerens vim suam adversus veneficos & homicidas dolo malo homicidium committentes. *§. 5. Inst. de Publ. Jud. l. 7. ff. ad L. Corn. de Sicar.* Definitur homicidium, quod sit quælibet exanimatio violenter facta, quâ anima à corpore separatur. *Bald. in l. 7. ad L. Aquil. & derivatur ab homine VVesensb. in parat. n. 5 ff. ad L. Corn. de Sicar.*

19. Et quia infantes in utero pro jam natis & hominibus habentur. *l. 7. ff. de statu hom. l. 231. ff. de V. S.* hinc etiâ ad infantes in utero materno adhuc existentes homicidiû porrigitur. Dist. tam è aut n. fœtus abactus jam fuit animatus, aut nondum: priori casu verè censetur homicidium perpetratum *l. 38. §. 5. & l. seq. ff. de pœn. post. non. arg. l. 8. ff. de Sicar. & l. 4. ff. de extra. ord. crim.*

crim. quocirca priori casu partum abigens summo supplicio afficitur, post in exilium mittitur. *dd. text.* Huic distinctioni concordat quoq; Jus Canonicum *c. 9. causa 32. quest. 2. & c. 8. eadem quest.* Jus divinum. *Exod. c. 21. vers. 22. 23.* Verba versionis Græcæ 70. Interpretum ita incipiunt, *εαν δε μαχωνται δυο ανδρες, ητοι παραξωσι γυναικα* &c. Nec non eadem distinctio habetur *Const. Carol. art. 133* Quando autem fœtus pro animato, vel inanimato habendus, dissentiunt. *Damboud. c. 74. n. 15. Carpz. part. 1. quest. 11.* Elector vero Augustus constituit, ut semper post elapsum dimidium gestationis tempus, videlicet post 5 menses. fœtus habeatur pro animato, & tunc qui abegit partum, punitur pœna gladii, secus fustigatione. *Const. 4. part. 4.* quæ pœna etiam in aliis locis solet observari. Ratio, quare L. Corn. de Sicariis tantum subiiciatur, quæ abortum sibi causatur, nec perinde puniatur, ac si natum infantem occidisset, hæc est, quia dubium potest esse, antequam mulier sumat poculum abortionis, fœtus in utero existens adhuc vivat.

20. Occasione partû abigentis de expositione infantû quicquã addimus: Aut ergo infans, in locû solitarium expositus, ut moriatur, mortu^o est, aut vero inventus; priori casu ordinaria pœna L. Corn. locum habet. *art. 132. Const. Crim.* post. casu extraordinariâ pœnâ, fustigatione scil. mater solet puniri. *d. art. Carpz. part. 1. quest. 10.* Si mulier non exposuerit infantem in locum solitarium, sed evitandæ infamiæ causâ, & ut apud alios alimenta inveniatur, & vel mortuus fuerit in frequenti loco, vel non, verius est extra ordinem eam puniri. *arg. d. art. in verbis, Nach Gelegenheit des gefehrlichen hinlegens / Bach. disp. de specieb. Judic. publ. th. 5. lit. g.* & priori casu fustigatione & perpetuâ relegatione, post., si sc. inventus fuerit infans vivus, punitur relegatione *Carpz. d. l.*

21. Homicidium dividitur in simplex & deliberatum, quorum posterius dolo malo & animo deliberato, atq; ad hoc ipsum, ut homo occidatur, admittitur. *l. 1. §. 3 l. 7. ff. ad L. Corn. de Sicar. & l. 1. c. d. t.* prius animum deliberatum occidendi non præsupponit. *dd. text.* & fit vel necessitate, vel casu, vel culpâ, Exemplum homicidii necessarij proponitur *l. 3. c. ad L. Corn. de Sicar.* Casualis & culpôsij *in §. 5. Inst. de L. Aquil.*

22. De deliberato homicidio non est dubium, quin pœnæ L. Corn. subiaceat. *l. 3. §. penult. & l. penult. ff. d. t.* quæ pœna indistincte *per art. 137. Const. Crim.* in pœnam gladii est conversa. Quomodo homicidium à pluribus commissum puniendum, quæstionis est? Nos ita disting. Quando

Quando quidam aut plures in rixâ interficiunt hominem, vel fecerunt hoc factâ conspiratione de homine interficiendo, vel rixâ fortuito subortâ, priori casu etiam si vel 100. sint, qui interfuerint neci, & unus tantum lethaliter illû vulneraverit, omnes ordinariâ pœnâ sunt afficiendi. *d. Con. crim. art. 148.* modo mors reverà subsecuta. *l. ff. d. r.* post: casu subdisti, aut enim constat de eo, qui vulnus lethale inflixit, aut non: priori casu ille solus ordinariâ pœnâ afficitur. *d. Constit.* & si omnes vulnera lethalia inflixerunt mortuo, ordinariæ pœnæ omnes sunt mancipandi. *d. Constit.* post. verò, quando sc. non constat de authore lethalis vulneris, omnes illi extraordinariâ puniuntur pœnâ. *Gaill. lib. 2. observ. 109. Decius in l. favorabiliores de R. J.* in tali tamen casu Judex omnem adhibere debet diligentiam, an contra unum indicia habere possit, nam tum debet illum quæstioni subiicere, e. gr. si unus sit, cujus gladius inveniatur sanguine conspersus, aut cujus gladius aptus inveniatur, quando aptatur vulnere; sic quoq; si nemo vulnus lethale inflixit mortuo, conjunctim tamen attulerunt mortem cæso, omnes extra ordinem sunt puniendi. *d. Constit. in verbis, gefährlicher weise/tödlich, & Carpzov. part. 1. quæst. 25.*

23. Quemadmodum autem ipsum homicidam pœnæ L. Corn. subjacere diximus; sic quoq; is, qui homicidium fieri jussit. *l. 152. §. 1. de R. J. l. 11. §. 3. de Injur.* ad quod mandatum si & pretium accesserit, dicitur in J. Canon. Assassinium. *c. 1. de homicid. in 6.* definiturq; homicidium perpetratum ab eo, qui pecuniâ acceptâ ad illud se conduci passus est. *Covarr. in Clement. n. 9. vers. secundus relict. 2. de homicid.* & vocatur Assassinus, qui verò pecuniam dedit, Assassinator. *Harpp. ad tit. de Publ. Judic. n. 137.* Hinc etiam colligitur, quod rerum turpium sit mandatum, quatenus tam mandans, quam mandatarius obligatur Reipubl. ad vindictam publicam.

24. Homicidium necessarium, dum quis aggressorem in periculo vitæ constitutus occidit, nulla sequitur pœna. *l. 3. C. ad. L. Corn. de Sicar. l. 45. §. 4. ad L. Aquil. l. 3. de J. & J.* modo defensio illa rectè sese habeat. Et cum *Gail. l. 2. de pace publ. c. 16. n. 17.* tria requirimus ad moderamen inculpatæ tutelæ. 1. Causam. *l. 52. §. 1. ad L. Aquil.* 2. Modum. *l. 3. §. 9. de vi & vi arm.* 3. Tempus. *d. l. 3.* Causa in eo consistit, ut præcedat injusta offensio, ut sc. quis ab alio sine justâ causâ sit insultus. Modus consistit in propulsione proportionatâ ad periculum mortis sibi imminens. Tempus ad hoc requiritur, ut defensio fiat in continenti. Et

B

quidem

quidem qui hæc tria observavit ab omni pœnâ erit immunis, qui autem tria non, extraordinariâ punitur pœnâ pro qualitate ipsius excessus; Nam excedens in omnibus tribus, quiq; hoc latâ culpâ commississe dicitur, corporis pœnâ afflictivâ affici potest, sc. vel fustigatione, vel manus abscissione; in duobus, quiq; hoc levi culpâ fecisse dicitur, afficitur relegatione; in uno, quiq; hoc levissimâ culpâ fecisse dicitur, pœnâ pecuniariâ. *Const. Crim. art. 142. in verbis*, So kan sich der Todtschläger keiner rechten oder völlißen Nothwehr behelffen/*Gail. d. l. n. 19. l. 2. observat. 100. n. 11. Fach. l. 1. controvers. 32. Carpz. part. 1. quest. 29.* De paritate armorum nihil in thesi, sed hypothesei determinari debet, & consideranda est ex qualitate circumstantiarum & personarum, e. gr. si homo robustus aggressus fuerit hominem imbecillum, pugnisq; in illum irruerit, imbecillis verò robustum gladio interfecerit, dicendum est paritate armorum eadem esse commissam, *Gloss. in l. 1. C. unde vi, Damhoud. c. 76. n. 14. 25.* An v. fugâ quis sibi consulere teneatur, deciditur in *Const. crim. art. 140.*
26. Porro ipsa defensio & inculcata defensio bene sunt disting. qui enim excedit inculpatam defensionem, extra ordinem, qui ipsam defensionem, ut si quempiam convictum modo interfecerit, pœnâ ordinariâ puniendus est. *Carpz. all. loco.* Et de excessu ratione defensionis verba illa *art. 142.* sunt intell. *Und das fürrer die Straff an Leib vnd Leben/ etc.* Ratio, quare hoc in casu ordinariæ pœnæ locus, hæc est, quia nullâ defensione ipsi opus fuit.

27. Homicidiû casuale, ut si putator ex arbore dejecto ramo, quem in medio fundo cædebat, vel in loco à communi viâ remoto §. 5. *Inst. ad L. Aquil.* hominem transeuntem occiderit, nequaquâ punitur. *l. 1. C. ad L. Corn. de Sicar.* quæ enim ex improvîso potius, quàm fraude accidunt, fato plerumq; non noxæ imputantur. *d. l.*

28. Homicidium culpofum, ut si tegens domum ex casu lapidum, vel lignorum aliquem interfecerit. *arg. §. 5. Inst. ad L. Aquil.* vel quempiam levi baculo verberando occiderit, quia animus occidendi non præsumitur. *Jul. Clar. in §. Homicid. L. Corn. de Siciariis non tenetur. l. 7. ad L. Corn. de Sicar.* sed pœnâ leviori, puta pecuniariâ, vel exilio pro modo culpæ punitur. *Bos. in tit. de defens. reor. n. 68.* Alias reus vel testibus, vel urgentissimis probationibus probare debet, se primò invasum, vel culpâ, vel casu homicidium commissum; Nam fatendo homicidium, dat contra se præsumptionem se fecisse dolo, & nisi probare possit, se vel ad sui defensionem, vel aliâ causâ fecisse, erit condemnandus. *l. 1. l. 5.*

C. d. 1.

C d. t. etiam si tortura non præcesserit, tortura enim tunc locum habet, quando res est dubia, & certa adfunt indicia, nec adest confessio. l. 2. §. 1. de quest. l. 5. de custod. & exhib. reor. Carpz. part. 3. quæst. 19. circumstantiæ tamen aliquando hoc variare possunt.

29. Hactenus de uno L. Corn. capite, nempe homicidio, restat jam alterum ejusdem legis caput, veneficium perstringendum. Venefici, à veneno, dicuntur, non solum qui incantationibus utuntur, sed & qui malo animo venenum alicui propinârunt, vel hominis necandi causa confecerunt, habuerunt, vendiderunt. §. 5. Inst. de Publ. Jud. l. 1. §. 1. l. 3. in pr. ff. ad L. Corn. de Sicar. Ordin. crim. art. 130. Venenum autem est vocabulum *πέον*, & in bonam, & malâ partem sumitur, l. 236. de V. S.

30. Pœna veneficii de J. C. cum pœna homicidii coincidit. l. 28. §. 9. de penis. Secundum Const. Carol. art. 109. sagæ, quæ hominibus nocuerunt, concremantur, magiam excercentes, aut arte divinandi utentes, nemini tamen nocentes, extra ordinem puniuntur. d. Const. nisi Deum abjurarint, & se Diabolo mancipârint, nam & illæ, nullo damno illato, concremandæ sunt. Vult. ad tit. de Publ. Judic. §. 5. n. 8. Hæc sufficiant de L. Corn. de Sicar. & veneficiis.

31. Quartum Judicium publicum fluit ex L. Pompejâ de Parricidiis. Parricidii vox tria denotat. 1. Omne delictum capitale. l. 2. §. 23. de O. J. 2. Illud delictum, quod vocatur homicidium. Covarr. in Clement. si furiosus part. 2. relect. in initio n. 12. de homicid. 3. In specie, si quis parentes, vel liberos, vel alias personas, quæ eorum loco sunt, interfecerit. §. 6. Inst. de Publ. Jud. l. un. C. de his, qui parent. vel lib. ut in hoc loco accipitur.

32. Parricidii autem delictum sicut est scelestissimum, Vvesenb. in parat. in pr. ad L. Pomp. de Parricid. itâ & pœna ei præstituta est gravissima. Pœna parricidii variavit ratione temporis. Harpp. ad tit. Inst. de Publ. Jud. n. 17. Deinûm constitutum, ut parricida, qui parentis, aut omnino adfectionis ejus, quæ nuncupatione parentum continetur, fata præparaverit, insitus culeo cum cane & gallo gallinaceo, & viperâ & simiâ in vicinum mare, vel amnem proiciatur, nec non is, cujus dolo malo id factum, vel conscius criminis existit, licet extraneus sit. d. §. 7. & l. 6. de parricid. modo opem ei tulerit qui parricidium perpetravit, nam si nudam habet tantum criminis perpetrati notitiam, mitius, nempe relegatione est puniendus, & sic intell. l. 2. d. t. Nec mirum, si eadem obtineant, etiam si extraneus sit, quia eo ipso, quod opem tulit, facit se reum hujus criminis. In disquisitionem hic venit, Qui socerum, vel socrum, generum

rum vel nulum interfecerit, pœnânè parricidii sit afficiendus. Et Be.
quod non. *l. un. C. qui parent. vel liber. interfec.*

33. Pœna parricidii habet etiam locum, si quis vel naturalem tantum patrem interfecerit, nec interest, si ve legitimus, si ve naturales filios quis occiderit. *l. un. C. d. t. Jul. Clar. §. parricidium n. 2.* vel etiam mater spurium. *Const. crim. art. 131. l. 5. de in jus vocando*, non pater, quippe pater eis est incertus. *§. penult. Inst. de Nupt.* etiam si patrem demonstrare possint, quia talem non habent, qualem per LL. habere licet *d. l. 5. Per art. 131. Const. Crimin.* etiam hodiè pœna parricidii est suffocatio in aquâ, cui addendus *art. 137. circa finem, in verbis, vnd mag in sūr gesegetem Mord/so der an hohen/ trefflichen Personen/ etc.*

34. Quinto loco speciebus Judiciorum publicorum connumeratur L. Corn. de falsis. Falsum tria denotat. 1. Quicquid non est verum, etiam si ex mendacio, vel fraude non procedat. *l. 13. §. 3. de rebus dub.* 2. Falsum usurpatur pro veri immutatione, etiam si alii non noceat, & in hoc sensu accipitur pro mendacio. *Nov. 73. in pr.* 3. Propriissime, quæ consideratio hujus loci est, signi: fraudulentam veritatis immutationem, cum alterius præjudicio factam. *l. 23. ad L. Corn. de fals.* Tertium tamen requisitum non est adeo necessarium, ut nempe actu ipso alteri damnum illatum, sed sufficit, si ejusmodi veritatis sit immutatio, ex quâ damnum inferri possit. *Jul. Clar. §. falsum n. 35.*

35. Committitur falsum quadrupliciter, in personâ, verbis, scriptis, abusu. In personâ, quando dolosè persona fingitur talis, qualis reverà non est, in præjudicium tertii, hujus species est crimen suppositi partus. *l. 19. §. 1. d. t.* Item, si quis nomen suum dolosè immutat. *l. 13. d. t.* (nomen aliàs per se immutare non est delictum. *l. 1. C. de mutat. nomin.*) fitq; dupliciter: Primo, si quis mentiatur aliud nomen. *d. l. 13. 2. Quando quis dicit, se esse militem, nobilem, Doctorem, cum tamen non sit. l. 27. §. f. ad L. Corn. de fals.* quo casu subdist. aut n. ille, qui jactitat se Nobilem, Doctorem, non arrogat sibi ea, quæ sunt Dd. & hic in falsi crimen non incidit, sed mentitur. *Damboud. c. 123. n. 11. & 12.* aut etiam actus doctorales, vel nobilis exercuit, tum enim falsi crimen committit, de quo casu intell. *l. 27. §. f. d. t.*

36. Verbis fit falsum, quando quis ad circumventionem alterius verba profert, e. gr. si in judicio dixerit falsum, & condemnatio secuta, vel sequi potuerit. *l. 2. ff. d. t. l. 14. C. d. test.* aliàs mendacium dixisse censetur. Falsi autem testes dicuntur, vel qui falsum præbent testimoniû, vel ve-

vel veritatem reticent, cum ad rei sublevationem eam dicere possint.
c. 1. X. de crim. falsi, vel qui pecuniam accipiunt, quo minus testimoni-
um dicant. *l. 1. §. 2. ad L. Corn. de fals.*

37. Scriptis fit falsum, quando quis mutat scripturam, vel falsam
scripturam supponit, & aliis similibus casibus *l. 1. 2. 16. 23. d. t.* Ab-
usu committitur falsum, quando quis re aliquâ in alterius præjudicium
abutitur, quod accidit in mensuris, mercibus. *l. 32. d. t. art. 113. Constit.
crimin.*

38. Hisce 4. modis potest etiam addi falsum per monetæ corru-
ptionem patratum, & committitur duplici modo, vel ratione formæ,
vel materiæ. Ratione materiæ iterum dupliciter fit. 1. Si tota mate-
ria stannea, vel plumbea sit, & ex eâ nummi conflentur. 2. Quando
non tota materia adulterina, sed aliquid adulterinæ materiæ est admix-
tum, qualis materia dicitur ærofa. *l. 102. de solution. in pr.* Ratione for-
mæ committitur falsum in monetâ, si quis absq; autoritate Imperato-
ris nummos cuderit, cum sciret, se non habere hoc privilegium, vel
alienum signum imposuerit, & aliis pluribus modis cum falso in mate-
riâ commisso non convenientibus.

39. Pœna falsi in genere est arbitraria. §. 7. *Inst. de Publ. Judic. l. 1.
§. f. l. 13. §. 1. l. 21. §. 1. l. penult. & ult. ff. & l. 22. C. ad L. Corn. de fals.* &
pro qualitate etiam atrocior, potestq; aliquando ad supplicium mor-
tis extendi, quia LL. hoc volunt. *d. l. 22. art. 112. & 113. Ordinat. Crim.*
aliàs nisi lex expressè hoc dixerit, Judex nequâquam ad mortis pœnam
arbitrium suum extendere potest, quâ ratione nec injuria gravissima
ad mortem naturalem extenditur. *arg. l. ult. de Injur.*

40. Cæterum pœna falsi in monetâ commissi, ut in specie de ejus
pœnâ quædam subjungamus, & quidem ratione materiæ est ignis. *l. 2.
C. de fals. mon. & art. iii.* ubi generaliter dicitur, falsificatores monetæ
igni esse subiiciendos. Nec tantum cudens falsam monetam, ut eam
expendat, flammaram exustionibus mancipatur, sed & qui cudit eam,
ut non expendat, vel si ab alio cusam expendat dolosè, *d. art.* Cætero-
rum falsificatorum pœnam dicitur præal. *art. 117.*

41. Sexta species Judiciorû publicorû est ex L. Julia de vi publicâ &
privatâ, quarum prior cum armis, post: sine armis exercetur. §. 8 *Inst.
de Publ. Judic.* Quid arma denotent, habetur *l. 41. de V. S. l. 3. §. 2.
de vi & vi arm.* Utriusq; vis tam publicæ, quàm privatæ multa ex-

tant exempla. l. 1. 3. 5. 6. n. de vi publ. l. 1. §. 1. l. 5. ult. de vi privat.

42. Pœna vis publicæ primum erat aquæ & ignis interdictio. l. 10. §. f. de vi publ. post cœpit esse deportatio cum bonorum publicatione, quæ illi successit. §. 8. Inst. de Publ. Judic. l. 7. C. de vi publ. l. 3. ff. ad L. Jul. Pecul. Secundum Constit. Crim. art. 126. videtur esse arbitraria, ita tamen ut Judicis arbitrium ad mortis pœnam sit restrictum. Sicut & pœnam vis privatæ arbitrariam censemus cum Vult. ad §. 8. Inst. de Publ. Judic. quamvis de Jure scripto Justiniano aliter obrineat. §. 8. d. t. l. 2. C. ad L. Jul. de vi publ. & l. 1. ff. de vi privat.

43. Quandoquidem autem nobilior vis cæteris est raptus, quo pervim virgo, vel vidua, vel sanctimonialis, aliavé honesta mulier, explendæ voluptatis gratiâ, abducitur, ideo & gravius punitur, nec solum in ipsos raptores, sed & qui opem huic flagitio dederunt, capitaliter animadvertitur. §. 8. Inst. d. t. l. un. C. de raptor. virg. In tantum, ut J. C. puniat raptorem capitaliter, etiamsi matrimonium consummaverit. d. l. un. non item Jus Canonicum. c. f. X. de raptor. Quo etiam Carolus V. in Ordinat. crim. art. 118 in verbis, *Etner vñ christlichen weise ensühret*, respexisse videtur. Sic quoq; de J. Civili incidit in pœnam, l. u. C. de raptor. virg. virginem consentientem abducens, matrimonii contrahendi causâ. d. l. un. Sic Jure Carolino raptor capite puniend^o est, sive secuta copula (eo scil. casu, quando raptam non ducit in matrimonium) sive non. d. art. 118. indistinctè disponente, de Jure vero Civili contraria sententia verior videtur. d. l. un. in pr. in verbis, cum corrupta virginitas &c.

44. Septima species Judiciorum publicorum est L. Julia peculatus, puniens eos, qui publicam pecuniam, vel rem sacram, vel religiosam furati fuerint. §. 9. Inst. d. t. & sic in genere complectitur etiam sacrilegium. In specie vero est crimen, quo pecunia publica surripitur. Harpp. ad d. t. modo non ab eo, cujus periculo & fidei fuit concredita. l. 9. §. 2. ad L. Jul. Pecul. nam si ab eo, in L. Jul. de Residuis committere dicitur l. 4. §. 3. d. t.

45. Et quidem pecuniæ vocabulum strictissimè sign. pecuniam numeratam. l. 7. §. 3. ad Sctum Maced. latius sumitur pro quavis re fungibili. l. 2. §. 3. de rebus cred. latissimè pro quacunq; re, sive mobili, sive immobili. l. 178. in pr. l. 222. de V. S. In hoc autem judicio pecunia in secundâ sign. accipitur, est enim species furti, & furtum tantum fir-

mo.

mobiliū. §. 7. *Inst. de Usucap. l. i. de distract. pignor.* Quomodo publica pecunia accipiatur, habetur, l. 4. §. f. ad L. Jul. Pecul.

46. Vox Sacrilegii pari modo dupliciter accipitur, in genere & in specie. In genere sign. violationem vel læsionem cujusvis rei sacræ, & hoc modo committitur etiam sacrilegium in personas sacrās, quæ læduntur. l. 1. §. 3. *C. de crim. sacril. c. 21. causa 17. quæst. 4.* In specie verò de J. C. sign. nihil aliud, quam furtum rerum Deo consecratarum in loco quoq; sacro commissum. *arg. l. 5. ad L. Jul. Pecul. l. 16. §. 4. de pœnis Jul. Clar. in §. Sacrileg. n. 1.*

47. Definitionem posuimus Sacrilegii, prout in specie in Jure Justiniano accipitur. Sed jus Canonicum hæc in re dissentit à Jure C. *c. 21. causa 17. quæst. 4.* ubi sacrilegium committitur auferendo sacrum de sacro, vel non sacrum de sacro, sive sacrum de non sacro. Cum quo concordat Carol. V. *ordinat crim. art. 171.*

48. Et sicut secundum Jus Canonicum & Ordinat. crimi. tria sunt distincta sacrilegii genera, ita non uno eodemq; modo puniuntur. *sequ. art. 173. 174.* Quod J. C. attinet, pœna sacrilegii est arbitraria. l. 6. *in pr. de Peculat. & l. 9. pr. d. t.* per pœnam capitalem intelligitur deportatio. §. 2. *Inst. de Publ. Judic.* Pœna tamen peculatus de J. Civil. non est arbitraria. §. 9. *Inst. d. t. l. 3. pecul.* Sed cum hodiè furtum rei privatæ capitale factum sit. *art. 160. 61. 62.* ideo peculatus eadem pœnâ puniri solet. *Damboud. c. 115. n. 3.*

49. In th. 44. digito qu. ostendimus, in quos L. Julia de Residuis octavum scil. iudicium animadvertat. Hæc itaq; l. tenetur, qui pecuniam publicam suæ fidei commissam, & in usum aliquem delegatam retinuit, neq; in eum usum consumpsit. l. 2. 4. §. 4. *d. t.* Alii modi, quibus in hanc l. committitur, *vid. d. l. 4. §. 3. l. 9. §. f. l. 10. d. t.*

50. Convicti de Residuis amplius tertiâ parte, quam debent, puniuntur. l. 4. §. 5. *d. t.* Quare qui 300. retinuit, 100. ultra inferet. *d. l. Harpp. ad rit. de Public. Jud. Hodie per art. 170. Const. Crim.* pro arbitrio Iudicis criminaliter pœnæ furti submituntur.

51. Nunc ad speciem nonam Iudiciorum publicorum, L. Fabiam de Plagiariis. Estq; Plagium liberi hominis, vel servi alieni dolosa suppressio, aut ad fugam sollicitatio. l. 3. 4. 5. *penult. ff. de Plagiar.* Alii modi passim proponuntur *ff. & C. d. t.* Hic nobis persuasum habemus, delictū aliquod pro diverso respectu & publicum, & privatū dici posse.

52. Pœna plagii olim erat pecuniaria, l. ult. *ff. d. t.* successū temporis arbitra-

arbitraria esse cœpit. *d. l.* & pro qualitate delicti pœna gladii. *l. ult. C. d. 1.* quæ etiam sacris literis. *Deut. 24. vers. 7. Exod. 21. vers. 16.* & J. Canonico *c. 1. X. de furt.* est consentanea.

53. Præcipua Judicia publica exposuimus, jam connumerabimus & reliqua. Decima ergo species Judiciorum publicorum est L. Julia de Ambitu, in quam committunt, qui pretio ad dignitates, Magistratum, sacerdotium, aut aliud officium publicum aspirant, sicq; pretio suffragia Magistratuum corrumpunt. *l. un. §. 1. ad L. Jul. de Amb.* Alii modi, quib⁹ in hanc l. quis peccat, enarrantur *d. l. 1. §. penult. & ult. ff. & l. un. C. eod.* Crimini Ambitûs non absimilis est Simonia, quam, cum aliquid pro spiritualibus exigitur, vel promittitur, sic appellant. *Rubr. & t. t. X. de Simon.* notatio ejus habetur *c. 39. causa 24. quest. 3.*

54. Tenentur hoc crimine tam dans, quam accipiens, immò verò tantum consentiens. *c. 8. c. 19. c. 30. X. de Simon.* nec hoc tantum obtinet in Simonia, sed & in Ambitu, qui de J. C. sic meretur dici. *l. un. in pr. ad L. Jul. de Amb.* Et sanè qui per pretium, vel alio modo illicito aspirant ad dignitates indicant se verà virtute carere, quia virtus contemnit per fordes inclarescere.

55. Ambitûs pœna de J. C. est arbitraria. *l. un. §. 1. ad L. Jul. de Amb. l. 11. C. d. t. l. 31. C. de Episcop. & Cler.* quod & Jure Canonum in Simonia obtinet, uti colligere est *ex c. 2. 6. 13. 25. 30. 40. 41. X. de Simon c. 7. c. 115. causa 1. quest. 1. c. 2. causa 1. quest. 3.*

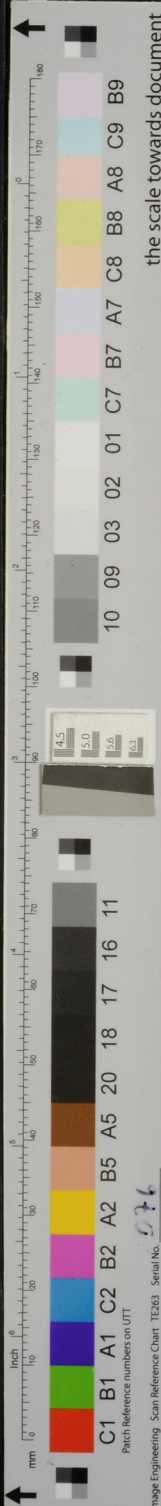
56. Undecima species Judic. publ. est L. Jul. Reperundarû. In quam potissimum incidit, qui in officio Magistratûs constitutus pecuniam accepit, ut vel faceret vel non faceret officium. *l. 1. 3. 4. 5. 6. d. t. reperund.*

57. Pœna criminis reperundarum est arbitraria quod deprehendim⁹ *ex l. 1. l. f. C. d. t. Nov. 124. c. 2. junctâ Auth. Novo Jure C. de pœn. Jud. qui malè l. 6. §. 1. l. 7. §. 3. ff. d. t.*

58. Duodecima est L. Julia de annonâ, quâ l. tenentur, qui annonam flagellant, quorumq; dolo malo factum, ut annonâ carior vel arctior fieret. *l. 1. & 2. ff. ad L. Jul. de annonâ.* Istiusmodi homines appellantur Dardanarii. *l. 6. de extraord. crim. & l. 37. de pœnis.* Annonæ autem appellatio generalis est, quâ omnia ad victum pertinentia veniunt, videlicet frumentum, vinum carnes, ligna & similia. *arg. Rubr. junct. ll. 1. 2. & 8. C. de erogat milit. ann.* Cujus pœna est extraordinaria *l. 2. in fin. ff. de Annon. l. 6. de Extraord. crim. Recept. Imper. de An. 1548. & 1577 sub tit.*

die monopolia vnd schädliche/etc.

Et tantum de PUBLICIS JUDICIIS,
SOLI DEO GLORIA.

the scale towards document

*Ufucap. l. i. de diftract. pignor. Quomodo publica
petur; l. 4. §. f. ad L. Jul. Pecul.*

in pari modo dupliciter accipitur, in genere & in
violacionem vel læfionem cujusvis rei sacræ, &
ar etiam sacrilegium in personas sacræ, quæ læ-
n. sacril. c. 21. causa 17. quæst. 4. In specie verò de
quàm furtum rerum Deo consecratarum in lo-
ffum. arg. l. 5. ad L. Jul. Pecul. l. 16. §. 4. de penis
. n. 1.

posuimus Sacrilegii, prout in specie in Jure Ju-
d jus Canonicum hæc in re dissentit à Jure C. c. 21.
crilegium committitur auferendo sacrum de sa-
de sacro, five sacrum de non sacro. Cum quo
rdinat crim. art. 171.

icum Jus Canonicum & Ordinat. crimi. tria sunt
era, ita non uno eodemq; modo puniuntur.
od J. C. attinet, pœna sacrilegii est arbitraria.
l. 9. pr. d. t. per pœnam capitalem intelligitur
de Publ. Judic. Pœna tamen peculatus de J. Civi-
9. Inst. d. t. l. 3. pecul. Sed cum hodie furtum rei
n fit. art. 160. 61. 62. ideo peculatus eadem pœnâ
l. c. 115. n. 3.

o qu. ostendimus, in quos L. Julia de Residuis octa-
madvertat. Hæc itaq; l. tenetur, qui pecuniam pu-
riffam, & in usum aliquem delegatam retinuit,
sumpsit. l. 2. 4. §. 4. d. t. Alii modi, quibus in-
id. d. l. 4. §. 3. l. 9. §. f. l. 10. d. t.

Residuis amplius tertiâ parte, quam debent, puni-
Quare qui 300. retinuit, 100. ultra infêret. d. l.
Jud. Hodie per art. 170. Const. Crim. pro arbi-
ter pœnæ furti submittuntur.

tem nonam Judiciorum publicorum, L. Fabiam
agium liberi hominis, vel servi alieni dolosa sup-
sollicitatio. l. 3. 4. 5. penult. ff. de Plagiar. Alii mo-
r ff. & C. d. t. Hic nobis persuasum habemus,
verso respectu & publicum, & privatû dici posse.
olim erat pecuniaria, l. ult. ff. d. t. successû temporis
arbitra-